

**REPUBLIKA HRVATSKA
ISTARSKA ŽUPANIJA
GRAD LABIN**

Gradsko vijeće

KLASA: 021-05/22-01/12

URBROJ: 2144/01-01-22-1

Labin, 29. ožujka 2022.

Na temelju članka 54. stavaka 2. i 3. Zakona o zaštiti zraka („Narodne novine“ br. 127/19) i članka 31. Statuta Grada Labina („Službene novine Grada Labina“, broj 09/09. i 09/10 – lektorirani tekst, 8/13., 3/16., 02/18. i 05/19 – pročišćeni tekst, 02/20. i 01/21.), Gradsko vijeće Grada Labina na sjednici 29. ožujka 2022. godine, donijelo je

M J E R E

za smanjivanje razina prizemnog ozona

I. UVOD

Zakonska osnova i razlozi donošenja

Sukladno odredbi članka 54. stavka 2. Zakona o zaštiti zraka („Narodne novine“ broj 127/19), u zonama i aglomeracijama za koje je utvrđeno da je prekoračena razina ciljne vrijednosti za prizemni ozon odnosno za koje je utvrđeno da su razine prizemnog ozona u zraku veće od dugoročnih ciljeva, ali ispod ili jednake ciljnim vrijednostima za prizemni ozon, donose se mjere za smanjivanje razina prizemnog ozona (u nastavku : Mjere). Mjere za prizemni ozon donosi predstavničko tijelo lokalne samouprave za svoje administrativno područje.

Sukladno članku 54. stavku 6. Zakona o zaštiti zraka (Narodne novine br. 127/19) mjere za prizemni ozon se donose u roku od 18 mjeseci od kraja godine u kojoj je utvrđeno prekoračenje. Mjere za smanjivanje razina prizemnog ozona za Grad Labin donose se u 2022. godini za prekoračenja prizemnog ozona u zraku utvrđena za 2019. i 2020. godini na mjernoj postaji Ripenda.

Prizemni, odnosno troposferski ozon predstavlja globalni problem koji kao vrlo snažan oksidant štetno utječe na zdravlje i prirodne ekosustave. Za razliku od ostalih onečišćujućih tvari, prizemni ozon je sekundarna onečišćujuća tvar, tj. do njegovog oslobađanja ne dolazi neposredno već nastaje kao produkt fotokemijskih reakcija pod djelovanjem sunčevog zračenja i plinova kao što su dušikov oksid, lako hlapljivi organski spojevi uključujući metan te ugljikov monoksid. Nabrojani plinovi nastaju prirodnim putem, ali također i kao posljedica ljudskih djelatnosti (izgaranje fosilnih goriva, proizvodni procesi i sl.).

Uredbom o određivanju zona i aglomeracija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 01/14.) određene su zone i aglomeracije te njihova klasifikacija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske. Prema razinama onečišćenosti zraka teritorij Republike Hrvatske klasificiran je u pet zona i četiri aglomeracije. Sukladno citiranoj Uredbi područje Istarske županije je svrstano u zonu HR 4 - Istra.

Uredbom o razinama onečišćujućih tvari u zraku ("Narodne novine" broj 77/20) definirane su između ostalog ciljne vrijednosti i dugoročni ciljevi za prizemni ozon te prag obavješćivanja i prag upozorenja:

a) Ciljne vrijednosti

Cilj	Vrijeme usrednjavanja	Ciljna vrijednost ⁽⁸⁾
Zaštita zdravlja ljudi	Najviša dnevna osmosatna srednja vrijednost ⁽⁹⁾	120 µg/m ³ ne smije biti prekoračena više od 25 dana u kalendarskoj godini usrednjeno na tri godine
Zaštita vegetacije	od svibnja do srpnja	(*) AOT40 (izračunato na temelju jednosatnih vrijednosti) 18 000 µg/m ³ h kao prosjek pet godina

(*) AOT40 parametar (Akumulirana izloženost ozonu preko utvrđenog praga): izražen u µg/m³h, koji označava zbroj razlike između jednosatnih koncentracija prizemnog ozona viših od 80 µg/m³ (= 40 dijelova na milijardu) i 80 µg/m³ tijekom određenog razdoblja (od 1. svibnja do 31. srpnja svake godine za zaštitu vegetacije, i od 1. travnja do 30. rujna za zaštitu šuma), uzimajući u obzir samo jednosatne vrijednosti izmjerene svaki dan između 8:00 i 20:00 po srednjoeuropskom vremenu

b) Dugoročni ciljevi

Cilj	Vrijeme usrednjavanja	Dugoročni cilj ⁽¹¹⁾
Zaštita zdravlja ljudi	najviša dnevna osmosatna srednja vrijednost u kalendarskoj godini	120 µg/m ³
Zaštita vegetacije	od svibnja do srpnja	AOT40 (izračunato iz jednosatnih vrijednosti) 6 000 µg/m ³ h

⁽¹¹⁾ Napredak u postizanju dugoročnog cilja, uzimajući 2020. kao mjerilo, preispituje se u okviru UNECE Konvencije o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka iz 1979.

B. Prag obavješćivanja i prag upozorenja za prizemni ozon

Svrha	Vrijeme usrednjavanja	Prag
Obavješćivanje	1 sat	180 µg/m ³
Upozorenje	1 sat	240 µg/m ³

Mjerna postaja Ripenda

Na području Grada Labina na k.č. 488/3 k.o. Ripenda nalazi se automatska mjerna postaja Ripenda koja je dio lokalne mreže za praćenje kvalitete zraka odnosno dio mjerne mreže TE Plomin. Stručna institucija, pravna osoba - ispitni laboratorij koji provodi mjerenja je Zavod za javno zdravstvo Istarske županije. Pokazatelji onečišćenja zraka čije koncentracije se mjere na mjernoj postaji Ripenda su:

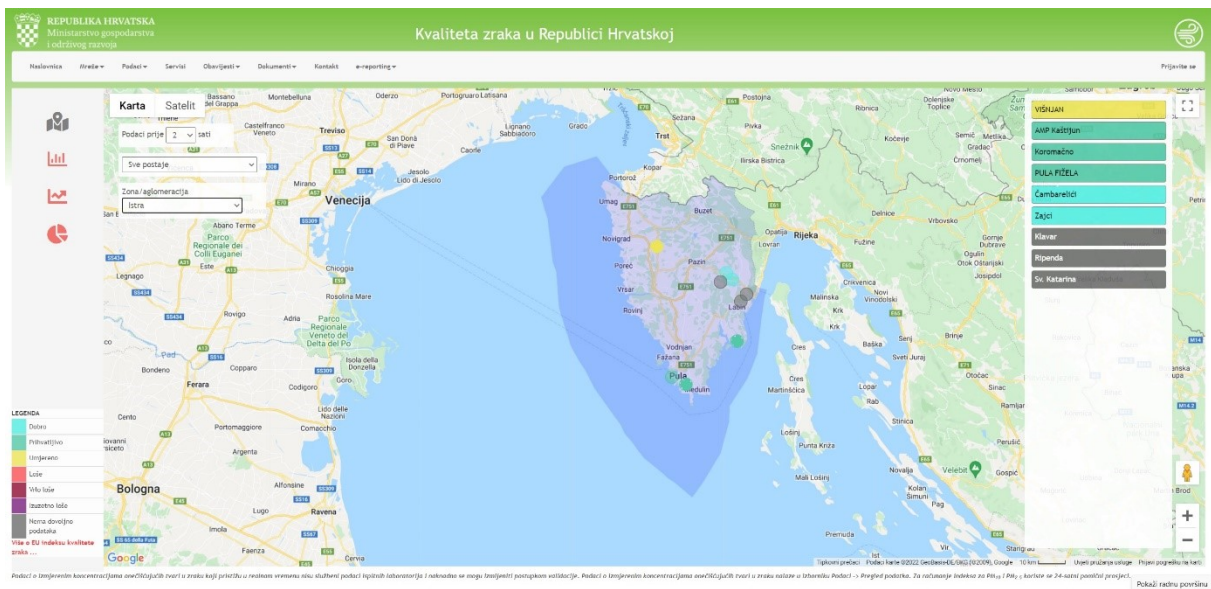
- SO₂ (µg/m³) – sumporov dioksid (automatski analizator)
- NO₂ (µg/m³) – dušikov dioksid (automatski analizator)
- PM₁₀ (µg/m³) – lebdeće čestice (automatski analizator)
- O₃ (µg/m³) – prizemni ozon (automatski analizator).

Podaci izmjereni na uređajima mjerne postaje dostupni su javnosti putem mrežne stranice Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja. Na istim mrežnim stranicama objavljuju se i godišnja izvješća o praćenju kvalitete zraka na teritoriju Republike Hrvatske o rezultatima mjerenja provedenim na mjernim postajama državne mreže za trajno praćenje kvalitete zraka, mjernim postajama lokalnih mreža (članak 34. Zakona o zaštiti zraka) te mjernim mjestima onečišćivača (članak 35. Zakona o zaštiti zraka).

Na području Istarske županije, koncentracija prizemnog ozona prati se na pet mjernih postaja:

- dvije mjerne postaje Ripenda i Sveta Katarina koje su dio mjerne mreže TE Plomin,
- mjerne postaje Fižela Pula i Višnjani koje su mjerne postaje državne mreže,
- mjerne postaje Koromačno koja pripada mjerne mreže tvornice cementa Koromačno.

Prikaz sa Portala Kvaliteta zraka u Republici Hrvatskoj (dostupan na poveznici: <http://iszz.azo.hr/iskzl/>) – zona HR4-Istra

Uvidom u Godišnji izvještaj o praćenju kvalitete zraka na području Istarske županije za 2019. godinu i 2020. godinu te pregledom službenog Portala „Kvaliteta zraka u Republici Hrvatskoj“ (dostupan na poveznici: <http://iszz.azo.hr/iskzl/>) utvrđeno je da je na mjernim postajama za praćenje kvalitete zraka Ripenda i Sv. Katarina, u tri godine mjerenja (2017.,

2018. i 2019.) zabilježeno prekoračenje ciljne vrijednosti za prizemni ozon kao i dugoročnog cilja za prizemni ozon. Na mjernoj postaji Ripenda koja je dio lokalne mjerne mreže TE Plomin za trajno praćenje kvalitete zraka i koja se nalazi na području Grada Labina i u 2020. godini je zrak bio II kategorije s obzirom na koncentracije prizemnog ozona. Mjerna postaja Sv. Katarina nalazi se na području Općine Pićan, koja je donijela Mjere za svoje područje koje su objavljene u „Službenim novinama Općine Pićan“ broj 09/21.

U nastavku je pregled prekoračenja ciljne vrijednosti za prizemni ozon kao i najviše dnevne osmosatne srednje vrijednosti prizemnog ozona za 2019. i 2020. godinu za mjernu postaju za trajno praćenje kvalitete zraka Ripenda:

Mjerna postaja Ripenda	2019. godina	2020. godina
broj dana prekoračenja ciljne vrijednosti od 120 µg/m ³ *	27 dana	26 dana
najviša dnevna osmosatna srednja vrijednost u kalendarskoj godini	150 µg/m ³	88,42 µg/m ³

* ne smije biti prekoračena više od 25 dana u kalendarskoj godini usrednjeno na tri godine

S obzirom na utvrđeno da je u 2019. i 2020. godini prekoračena ciljna vrijednosti za prizemni ozon, to je sukladno članku 45. stavku 2. Zakona o zaštiti zraka („Narodne novine“ broj 127/19), nužno provoditi mjere za smanjivanje onečišćenosti zraka definirane programom kontrole onečišćenja zraka iz članka 16. Zakona o zaštiti zraka, odnosno donijeti mjere za smanjivanje razina prizemnog ozona, sukladno članku 54. stavku 2. Zakona o zaštiti zraka. Vlada RH donijela je Program kontrole onečišćenja zraka za razdoblje od 2020. do 2029. godine koji je sa Odlukom o donošenju objavljen u „Narodnim novinama broj 90/19. (poveznica https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_09_90_1786.html). Mjere za svoje administrativno područje donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave na kojoj se nalazi određena postaja na kojoj su zabilježena prekoračenja.

II. MJERE ZA SMANJENJE ONEČIŠĆENJA PRIZEMNIM OZONOM

Uvod

Problematika onečišćenja prizemnim ozonom obrađena je u Planu djelovanja za smanjenje onečišćenja prizemnim ozonom u područjima i naseljenim područjima Republike Hrvatske u kojima dolazi do prekoračenja ciljnih vrijednosti (DHMZ, 2012). U tom je dokumentu pokazano da su mjere za smanjenje onečišćenja prizemnim ozonom koje se aktivno primjenjuju u nekim članicama Europske unije, Sjedinjenim Američkim Državama i Japanu uglavnom bile svedene na smanjenje emisija prekursora prizemnog ozona, ponajprije dušikovih oksida (NO_x) i hlapljivih organskih spojeva (HOS). Smanjenje emisija rezultiralo je i smanjenjem maksimalnih koncentracija i broja dana s prekoračenjem graničnih vrijednosti na regionalnoj i lokalnoj razini. Unatoč pozitivnim pomacima, pokazalo se da te mjere nisu dovoljne da bi došlo do osjetnog smanjenja razine prizemnog ozona na regionalnoj i globalnoj razini. Podaci mjerenja u ruralnim područjima (pozadinske koncentracije) pokazuju kontinuirani porast koncentracija prizemnog ozona od 1980. godine nadalje (za oko 4 -5 µg/m po dekadi, ovisno o lokaciji) (DHMZ, 2012).

Spomenuti Plan djelovanja stavlja težište na dva glavna pravca:

- a) Smanjivanje emisija do sada nereguliranih ili slabo reguliranih izvora emisije prekursora prizemnog ozona kao što su pomorski i zračni promet koji su do pojave pandemije SARS-CoV-2 virusa bili u kontinuiranom porastu.
- b) Daljnja rigorozna primjena postojećih mjera za smanjenje emisija prekursora prizemnog ozona, s težištem na dodatnom smanjenju emisija NO_x spojeva i metana u najosjetljivijim područjima.

Uz stavljanje težišta na ta dva pravca, u Planu se navode i dva ograničavajuća faktora o kojima će ovisiti učinkovitost primjene mjera:

- a) Faktor međunarodne globalne dimenzije problema i potreba za neselektivnom razmjenom i primjenom najboljih raspoloživih tehnologija u svim regijama svijeta što znači da mjere ne bi trebale biti usmjerene samo na tehnološko -tehničku komponentu, nego i na komponentu izgradnje svih ostalih kapaciteta, od znanstvenih inovativnih do tehničkih i tehnoloških.
- b) Faktor povezan s klimom i klimatskim promjenama, budući da je prizemni ozon ne samo atmosferska onečišćujuća tvar, nego i značajan staklenički plin. Kako klimatski faktori značajno utječu na njegovo stvaranje i razgradnju, mjere redukcije emisija prekursora prizemnog ozona nisu dovoljno učinkovite uz postojeći, te očekivani porast globalne temperature zraka, promjene oborinskog režima, karakteristika i vlažnosti tla i sl. Zbog toga je i usuglašavanje mjera o smanjenju emisija stakleničkih plinova i prekursora prizemnog ozona, nužan preduvjet za osiguravanje zdravog života u budućnosti.

Završno, osim svih navedenih mjera i s obzirom na fizikalno kemijske karakteristike prizemnog ozona, odnosno činjenica da se uglavnom radi o prekograničnoj onečišćujućoj tvari koja u područje Istarskog poluotoka stiže iz doline rijeke Po, odnosno najrazvijenijih dijelova Republike Italije, potrebno je provoditi i kontinuirane mjere na lokalnom nivou, iako je njihov učinak bitno manji u odnosu na učinak smanjenja prekograničnog doprinosa.

Cilj ovih Mjera za smanjenje onečišćenja prizemnim ozonom je definirati okvir i plan djelovanja za učinkovito upravljanje kvalitetom zraka u cilju postizanja razina onečišćenja zraka ispod ciljnih vrijednosti za prizemni ozon na području Grada Labina. Ciljna vrijednost je razina onečišćenosti određena s ciljem izbjegavanja, sprečavanja ili umanjivanja štetnih učinaka na ljudsko zdravlje i/ili okoliš u cjelini koju treba, ako je to moguće, dostići u zadanom razdoblju. Kako je prizemni ozon globalni, kontinentalni i regionalni problem, nemoguće ga je razmatrati izvan sva tri konteksta. Zbog toga zakonodavni okvir za planiranje i provedbu mjera nužno nadilazi okvire nacionalnog zakonodavstva. Problematika vezana uz prizemni ozon zahtijeva aktivno sudjelovanje stručnjaka na međunarodnoj razini. U skladu s dosadašnjim istraživanjima i rezultatima provedbe mjera (DHMZ, 2012) za sada jedine poznate mjere koje se mogu primijeniti su one koje vode smanjenju emisija prekursora prizemnog ozona: spojeva NO_x, HOS, CH₄, CO i lebdećih čestica (PM_{2.5} zbog heterogenih kemijskih reakcija i transformacija pod djelovanjem Sunčevog zračenja).

S obzirom na zakonski propisane nadležnosti i razinu problematike onečišćenja prizemnim ozonom, nužno je uspostaviti suradnju između tijela koja upravljaju kvalitetom zraka na nacionalnoj, županijskoj i lokalnoj razini.

U NASTAVKU SE DAJE POPIS MJERA:

1. INFORMIRANJE I EDUKACIJA JAVNOSTI

Edukacija i obavješćivanje javnosti jedan je od ključnih elemenata u rješavanju problema onečišćenja zraka i smanjenju njegovih štetnih učinaka, a Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) naglašava da će „poboljšanje transparentnosti i dijeljenje kvalitetnih informacija sa širom javnosti u gradovima dodatno osnažiti ljude za produktivno sudjelovanje u procesima donošenja odluka“. Lokalno je djelovanje važno, ali je za njega potrebna javna osviještenost: samo ako su građani dobro informirani mogu sudjelovati u provedbi relevantne politike te prema potrebi djelovati i promijeniti vlastito ponašanje.

Edukaciju javnosti i senzibilizaciju o problematici kvalitete zraka i prizemnog ozona potrebno je provoditi kroz jednostavne i lako dostupne načine, npr. putem brošura, letaka, web objava i slično, u organizaciji Grada Labina, komunalnih ustanova i društava, u to u sljedećim segmentima:

1.1. Informiranje javnosti o kvaliteti zraka

Gradonačelnik Grada Labina donio je Protokol postupanja u slučaju pojave prekoračenja praga obavješćivanja i upozorenja za prizemni ozon na području Grada Labina.

Protokol je objavljen u „Službenim novinama Grada Labina“ broj 17/21.

U točki VI. spomenutog Protokola definirani su način obavješćivanja i upozoravanja javnosti kako slijedi:

- Županijski centar 112 će nakon zaprimljene informacije o prekoračenju pragova obavješćivanja ili upozorenja obavijestiti Grad Labin putem telefona na broj 052/ 852-078, u neradne dane putem mobitela na broj 099/473 5111, na e-mail gradonacelnik@labin.hr i loreta.blaskovic@labin.hr.
- Grad Labin će po saznanju o prekoračenju pragova obavješćivanja ili upozorenja obavješćivati javnost posredstvom medija (Glas Istre, Radio Labin, Radio Istra), mrežnih stranica i društvenih mreža (www.labin.hr, službena Facebook stranica Grada Labina).

Pravovremena informacija o kvaliteti zraka je iznimno važna. U tu svrhu potrebno je iskoristiti raspoložive digitalne oblike informiranja javnosti kao što je postavljanje digitalnog totoma i/ili ekrana u javnom prostoru gdje će građani u svakom trenutku moći pratiti podatke o kvaliteti zraka koji se mjere putem postojećih i budućih mjernih stanica instaliranih u tu svrhu.

1.2. Edukacija građana i promicanje pravilnog korištenja ložišta na biomasu

Građane je potrebno na jednostavan i razumljiv način informirati o:

- zabrani spaljivanja otpada u kućnim ložištima
- preporukama za pravilno korištenje peći na drva
- preporuke za pripremu drva za ogrjev
- podizanju svijesti o važnosti redovitog održavanja dimnjaka

Uz uobičajene načine edukacije putem medija mogu se organizirati i javne tribine kako bi se potaklo aktivno sudjelovanje građana i senzibiliziralo javnost o problematici prizemnog ozona. Edukacija se može poticati i kroz izdavanje raznih oblika brošura, letaka, objavama putem web-a, društvenih mreža i sl.

1.3. Edukacija građana o pravilnom načinu korištenja i održavanju kućnih ložišta

Kućna ložišta su jedan od primarnih uzroka pojave povećanih koncentracija onečišćujućih tvari u zraku. Edukacija građana kroz tematske promotivne i informativne kampanje (npr. izrada i podjela letaka i brošura o pravilnom načinu korištenja i održavanja kućnih ložišta, korištenja pojedinih energenata...) može imati značajan doprinos smanjenju ukupnog onečišćenja zraka.

1.4. Provoditi edukacije građana o energetske učinkovitosti i korištenju obnovljivih izvora energije (OIE)

Sa ciljem što brže i efikasnije tranzicije prema niskougličnom društvu i poboljšanju kvalitete zraka potrebno je provoditi edukacije građana o nužnosti i koristima primjene mjera energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije. Edukacije trebaju uključiti i informacije o dostupnim programima poticanja energetske učinkovitosti (poglavito energetske obnove zgrada) i investiranja u sustave koji koriste obnovljive izvore energije, posebice u sustave namijenjene za vlastite potrebe.

1.5. Provoditi edukacije građana o postupanju i preporukama za zaštitu od vrućina

U zadnjem se desetljeću uočava trend porasta temperature u ljetnom razdoblju što utječe na zdravstveno stanje velikog broja ljudi, te se i u Hrvatskoj očekuju češća i intenzivnija pojava toplinskih valova. Pravovremene preventivne mjere mogu smanjiti broj umrlih od vrućina, te je Ministarstvo zdravstva donijelo Protokol o postupanju i preporuke za zaštitu od vrućine, koji uključuje potrebne postupke za pripravnost i djelovanje službe zdravstvene i socijalne skrbi te

drugih institucija, na nacionalnoj i lokalnoj razini u slučaju opasnosti od toplinskog vala (poveznica: <https://www.hzhm.hr/aktualno/novosti/protokol-o-postupanju-i-preporuke-za-zastitu-od-vrucine-2018>).

2. MJERE USMJERENE NA SMANJENJE EMISIJA IZ POSTROJENJA TERMOELEKTRANA PLOMIN 1 I PLOMIN 2

2.1. Pokretanje postupka razmatranja okolišne dozvole pred tijelom nadležnim za okolišnu dozvolu

Automatska mjerna postaja Ripenda dio je mjerne mreže za praćenje kvalitete zraka postrojenja TE Plomin. Postrojenje TE Plomin (TE PLOMIN 1 i TE PLOMIN 2) nalazi se na području Općine Kršan, ali svojim radom utječe na koncentraciju prizemnog ozona na području Grada Labina posebno kroz emisiju prekursora nastajanja prizemnog ozona - dušikovi oksidi (NO i NO₂) i određeni hlapljivi organski spojevi (HOS-ovi).

Rješenja o okolišnoj dozvoli za TE Plomin 1 i TE Plomin 2 sadrže granične vrijednosti emisija onečišćujućih tvari u zrak za dušikove okside, hlapljive organske spojeve i krute čestice iz postrojenja kao i uvjete o praćenju stanja okoliša u kojima je navedeno i praćenje prizemnog ozona. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja na temelju članka 114. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18) po službenoj dužnosti, razmatra, te ako je potrebno, posebnim rješenjem mijenja i/ili dopunjava okolišnu dozvolu. Neovisno od roka po službenoj dužnosti, Ministarstvo obvezno razmatra dozvolu u slučajevima kada:

- je onečišćenje koje uzrokuje postrojenje takvog značaja da je potrebno razmotriti granične vrijednosti industrijskih emisija utvrđene izdanom okolišnom dozvolom i u svrhu učinkovite zaštite okoliša utvrditi nove granične vrijednosti emisija,
- postrojenje nije obuhvaćeno nijednim od zaključaka o NRT-u*, ako razvoj NRT-a omogućava značajno smanjenje industrijskih emisija, odnosno u slučaju iz članka 107. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša (* NRT - najbolje raspoložive tehnike),
- sigurnosni uvjeti rada u postrojenju nalažu uporabu drugih raspoloživih i dostupnih tehnika,
- to nalaže usklađivanje s Zakonom o zaštiti okoliša, odnosno s europskim i/ili međunarodnim propisima,
- je potrebno usklađenje s novonastalim standardom kakvoće okoliša.

Grad Labin će u slučaju prekoračenja ciljanih vrijednosti prizemnog ozona, na temelju ocjene da su zahtjevi kvalitete zraka osnovani razlog, zatražiti od nadležnog Ministarstva pokretanje postupka preispitivanja okolišne dozvole za rad postrojenja termoelektrana Plomin i razmatranje mjera i uvjeta okolišne dozvole posebno u dijelu uvjeta o praćenju prizemnog ozona te graničnih vrijednosti emisija onečišćujućih tvari u zrak za dušikove okside, hlapljive organske spojeve i krute čestice iz postrojenja kao prekursora nastajanja prizemnog ozona

3. MJERE USMJERENE NA SMANJENJE EMISIJA IZ PROMETA

3.1. Razvijati infrastrukturu za alternativna goriva

Elektromobilnost kao novi koncept mobilnosti u urbanim sredinama predstavlja jedan od najučinkovitijih i ekološki najprihvatljivijih prijevoznih oblika, posebno ukoliko se električna energija dobiva iz obnovljivih izvora energije. Cilj elektromobilnosti je pronaći održivu ravnotežu između ljudi, automobila i okoliša. Elektromobilnost ima pozitivan učinak na smanjenje emisija stakleničkih plinova. Studije pokazuju da je ukupni izračun emisija stakleničkih plinova za električne automobile mnogo niži od emisije kod konvencionalnih vozila. Električni automobili imaju potencijal preobrazbe načina na koji se svijet kreće. Oni mogu povećati energetske sigurnost diversifikacijom vrsta pogonskih goriva i smanjiti ovisnost o nafti, a također smanjiti i emisije stakleničkih plinova i ostalih onečišćujućih tvari.

Potrebno je osigurati stanice za punjenje električnih automobila na većem broju lokacija, osobito u Labinu i Rapcu. Električne punionice je moguće postaviti na javnim parkiralištima, uz javne zgrade te druge prometno lako dostupne javne lokacije odnosno poduzimati mjere sukladno propisima o gradnji. Naime od 10. ožujka 2020. godine u primjeni su odredbe Zakona o gradnji („Narodne novine“ broj 153/13, 20/17, 39/19 i 125/19) koje reguliraju obveze glede promicanja elektromobilnosti i uspostavi infrastrukture za punjenje u zgradama (članak 21.a – 21.d Zakona).

3.2. Ozelenjivanje površina uz prometnice

U sklopu infrastrukturnih i komunalnih investicija i aktivnosti nastojat će se pristupiti ozelenjivanju površina uz prometnice, sukladno prostornim i komunalnim mogućnostima te uvjetima sigurnosti prometa kada se radi o prometnicama. Posebno se ova mjera odnosi na ozelenjivanje površina u blizini osjetljivih receptora kao što su vrtići, škole, zdravstvene i socijalne ustanove i sl.

3.3. Smanjiti emisije onečišćujućih tvari iz necestovnih vozila i strojeva

Necestovna vozila i strojevi (razna vozila, pokretni strojevi i oprema u industriji, kućanstvu te poljoprivredi / šumarstvu / ribarstvu, razni alati na motorni pogon kao što su kosilice, motorne pile i sl.) su se pokazali kao jedan od važnih izvora emisije obzirom na NOX, PM10, teških metala i nekih postojanih organskih onečišćujućih tvari. Necestovna vozila i strojevi koriste se uglavnom u svim sektorima te je stoga za pretpostaviti da su i podjednako zastupljena i na području Grada Labina. Emisije iz ovih izvora uglavnom ovise o kvaliteti korištenog goriva, godini proizvodnje pojedinog vozila, stroja, opreme ili alata na motorni pogon te samom dizajnu tehnologije.

3.4. Promicanje ekovožnje

Promotivnim aktivnostima potrebno je informirati stanovništvo o mogućnostima ekonomičnije vožnje čime se ujedno smanjuju emisije u zrak. Ekovožnja postiže se poboljšanjem vozačkih sposobnosti (manje kočenja i ubrzavanja), redovnim održavanjem vozila (promjena guma, filtera goriva) i pažljivim planiranjem putovanja. Vozači koji primjenjuju ovu mjeru mogu smanjiti potrošnju goriva u prosjeku za 7%. Informacije se mogu pronaći na internetskoj stranici projekta www.ecodriver-project.eu i/ili <https://h2020-ecodrive.eu/> koji je sufinanciran u sklopu programa Inteligentna energija za Europu.

4. MJERE IZ PODRUČJA PROSTORNOG PLANIRANJA I UREĐENJA

4.1. Provoditi mjere povećanja energetske učinkovitosti i uporabe obnovljivih izvora energije u sektoru zgradarstva i javne rasvjete

Zgrade su odgovorne za otprilike 40% ukupne potrošnje energije u Europskoj uniji. Mjere za smanjenje potrošnje energije, u kombinaciji s povećanim korištenjem energije iz obnovljivih izvora, omogućit će smanjenje emisija onečišćujućih tvari u zrak. Mjera uključuje poticanje obnove vanjske ovojnice i vanjske stolarije višestambenih zgrada, zgrada u vlasništvu Grada i obiteljskih kuća te prema potrebi zamjenu postojećih sustava grijanja.

4.2. Povećati udio obnovljivih izvora energije (npr. solarnih toplinskih kolektora)

Za provedbu mjere usvojen je zakonodavni okvir kojim se uvodi sustav poticaja na proizvodnju električne energije upotrebom obnovljivih izvora, doprinos se očekuje od poticanja postavljanja solarnih kolektora na krovovima kuća i zgrada.

5. MJERE IZ POLJOPRIVREDE

5.1. Smanjiti emisije iz sektora poljoprivrede

Provoditi aktivnosti za promjenu sustava obrade tla (reducirana obrada), poboljšanja metoda primjene mineralnih i organskih gnojiva, smanjenje uporabe N-gnojiva na bazi uree i sl.

5.2. Pošumljavati i obnavljati šume

Ove aktivnosti usmjerene su na sanaciju i obnovu šuma, prevođenje sastojina u viši uzgojni oblik, odabir vrsta za popunjavanje. Za pošumljavanje je potrebno odabrati autohtone biljne vrste. Potrebno je jačati suradnju sa Hrvatskim šumama kako bi navedene aktivnosti bile stručno i kvalitetno provedene te provoditi zajedničke aktivnosti kojima će se i kod privatnih šumoposjednika podići svijest o značaju poštivanja. „pravila struke“ kod iskorištavanja šuma u osobne i gospodarske svrhe te u postupku održavanja, sanacije i obnove šuma u njihovom vlasništvu.

6. MJERE IZ PODRUČJA GOSPODARENJA OTPADOM

6.1. Provoditi mjere unaprjeđenja sustava gospodarenja otpadom predviđene Planom gospodarenja otpadom

Provođenjem Plana i unaprjeđenjem sustava gospodarenja otpadom smanjit će se emisije onečišćujućih tvari, plinova neugodnih mirisa i stakleničkih plinova, čime se pozitivno utječe na kvalitetu zraka i ublažavanje klimatskih promjena. Navedeno se postiže prvenstveno povećanjem količine odvojeno sakupljenog otpada te smanjenjem količine komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada odloženog na odlagalište otpada. Za ostvarenje ciljeva određenih Planom gospodarenja otpadom iznimno je važno provoditi i edukacije građana, a posebno djece u vrtićima i školama, o održivom gospodarenju otpadom.

III. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Za provedbu mjera određenih ovim aktom zadužuju se Gradonačelnik Grada Labina te upravni odjeli Grada Labina, svaki u svom okviru nadležnosti i ovlaštenja.

IV. SURADNJA SA OSTALIM JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE UNUTAR ZONE HR4-ISTRA I UKLJUČIVANJE ZAJNTERESIRANE JAVNOSTI

Prema razinama onečišćenosti zraka teritorij Republike Hrvatske klasificiran je u pet zona i četiri aglomeracije. Sukladno Uredbi citiranoj u uvodu ovih Mjera područje Istarske županije je svrstano u zonu HR 4 - Istra.

Odredba članka 54. stavak 4. Zakona o zaštiti zraka propisuje da u slučaju kada više jedinica lokalne samouprave pripada istoj zoni u kojoj razine onečišćenja prekoračuju bilo koju graničnu (ili ciljnu vrijednost), iste jedinice lokalne samouprave zajednički surađuju u izradi mjera za prizemni ozon radi harmonizacije mjera. Sukladno navedenoj odredbi Zakona dopisom KLASA: 351-01/20-01/3, URBROJ: 2163-04-03/01-22-12 od 15. ožujka 2022. (putem elektroničke pošte) Gradu Puli te općinama Raša, Pićan i Višnjan dostavljen je Nacrt prijedloga ovih Mjera.

Provedeno je također Savjetovanje sa zainteresiranom javnošću o Nacrtu prijedloga predmetnih Mjera putem internetske stranice Grada Labina (poveznica na link: <http://www.labin.hr/savjetovanje-sa-zainteresiranom-javnoscu>) u razdoblju od 17. prosinca 2021. do 18. siječnja 2022. godine. Tijekom savjetovanja nije pristigla niti jedna primjedba.

V. MIŠLJENJE MINISTARSTVA GOSPODARSTVA I ODRŽIVOG RAZVOJA

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja RH je prije upućivanja ovih Mjera Gradskom vijeću na donošenje izdalo Mišljenje KLASA: 351-01/22-27/17, URBROJ: 517-04-2-1-22-3 od 07. ožujka 2022. godine. Sugestije i prijedlozi iz citiranog Mišljenja ugrađeni su u ove Mjere.

VI. STUPANJE NA SNAGU

Ove Mjere stupaju na snagu osmog dana od dana objave u „Službenim novinama Grada Labina“.

PREDSJEDNICA
Gradskog vijeća

Eni Modrušan